

Direktionen

Plats och tid	Digitalt, Google Meet, kl. 10:00 – 12:00		
Beslutande	Ledamöter Jonas Andersson, Ödeshögs kommun, ordförande Claes Sjökvist, Boxholms kommun, ledamot Nina Vissing, Ydre kommun, ledamot Joakim Magnusson, Åtvidabergs kommun, tjänstgörande ersättare Peter Karlsson, Vimmerby kommun, tjänstgörande ersättare		
Övriga närvarande	Robert Dahlberg, förbundsdirektör Mattias Geving, verksamhetschef tjänsteutveckling Malin Vikström, ekonomiansvarig §§ 23-24 Joakim Karlsson, ledningssekreterare		
Justerare	Peter Karlsson		
Justeringens plats och tid	Digitalt		
Underskrifter		Paragrafer	§§ 23 - 27
	Ordförande	Jonas Andersson	
	Justerare	Peter Karlsson	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Direktionen		
Sammanträdesdatum	2025-04-24		
Datum då anslaget sätts upp	2025-04-30	Datum då anslaget tas ned	2025-05-22
Förvaringsplats för protokollet	Itsam		
Underskrift			

Direktionen

Ärendelista

§ 23	Medlemskap i Cesam Öst	ITSAM 2025/19	3 - 4
§ 24	Förändringar i investeringsbudget avseende användarhårdvara	ITSAM 2025/21	5 - 7
§ 25	AI-strategi samt regler och förhållningssätt för AI	ITSAM 2025/20	8 - 9
§ 26	Information från verksamheten	ITSAM 2025/6	10 - 13
§ 27	Personal	ITSAM 2025/7	14

Direktionen

§ 23

Dnr 2025/19

Medlemskap i Cesam Öst

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att Kommunalförbundet Itsam blir medlem i Cesam Öst från och med 2025.

Sammanfattning av ärendet

Mattias Geving, verksamhetschef tjänsteutveckling, föredrar ärendet och lämnar följande information.

Cesam Öst är ett samarbete inom e-tjänsteområdet som har funnits sedan 2015. Från början bestod samarbetet av sex kommuner i Östergötland samt Västervik, men sedan dess har medlemmarna blivit fler. Samarbetet består av en gemensam e-tjänsteplattform och gemensam utveckling av e-tjänster riktade till medborgare. Norrköpings kommun är värdkommun för samarbetet.

Cesam Öst använder sig av samma plattform som Itsams medlemskommuner, Open ePlatform. Genom att gemensamt utveckla e-tjänster kan Cesam Öst också vara en tydligare kraft i att utveckla plattformen som sådan också.

Förbundet har sedan hösten 2024 fört diskussion med Cesam Öst om att ansluta sig till samarbetet, och vad en sådan anslutning skulle medföra.

I objektplanen för medborgartjänster ingår att fördjupa samarbetet med närliggande e-tjänstesamarbeten, både i Kalmar län (Cesam-H) och i Östergötlands län (Cesam Öst). En anslutning till Cesam Öst skulle medföra tillgång till Cesam Östs hela e-tjänstekatalog (ca 150 e-tjänster) samt det utvecklingsarbete som pågår i samarbetet, inte minst vad gäller integrationer och efterlevnad av nya EU-standarder. Ett medlemskap medför också tillgång till kompetens på plattformen samt att vi kan hålla en högre takt på införandet av e-tjänster, då mer fokus blir på implementering, istället för byggande av e-tjänster.

För så gott som alla av de nuvarande medlemmarna i Cesam Öst ingår en genomförd gemensam upphandling och sedermera drift av e-tjänsteplattformen. Då Itsam redan har köpt in denna del på egen hand så är medlemskapet för Itsams del utformat utan denna del så det motsvarar en

Direktionen

något lägre anslutningsavgift jämfört med övriga för närvarande. Vid nästa tillfälle som upphandling genomförs kan Itsam ta ställning till om huruvida förbundet ska delta i den gemensamma upphandlingen.

Medlemsavgiften för 2025 uppgår till max 258 tkr. Medlemsavgiften täcker del av personalkostnaden för de medarbetare som arbetar med utveckling och förvaltning av e-tjänster, samt del i gemensamma utvecklingskostnader. Den fasta kostnaden uppgår till ca 210 tkr och beroende vilka ytterligare utvecklingsinsatser som görs kan ytterligare kostnad upp till maxbeloppet komma att faktureras.

I budget för 2025 och 2026 så finns medel avsatta för e-tjänstutveckling, och förbundets bedömning är att kostnaden ryms inom ram. Medlemskapet kommer innebära att förbundet kan frigöra tid för vissa medarbetare att utföra andra arbetsuppgifter inom ramen för omställningen till nya samverkansområden.

Beslutsunderlag

Kommundirektörsberedningens sammanträde 2025-04-10 § 20

Beslutsexpediering

Akt

Direktionen

§ 24

Dnr 2025/21

Förändringar i investeringsbudget avseende användarhårdvara

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att:

Förbundets beslutade investeringsmedel för 2025 avseende användarhårdvaran klienter, mobiltelefoner, accesspunkter, switchar och A/V-utrustning slås samman till en total budgetram om 17 481 Tkr.

samt att

förbundets ekonomistyrningsprinciper uppdateras i enlighet med detta ärende, det vill säga att användarhårdvara fortsättningsvis budgeteras som en total investeringsram medan uppföljningen görs både per hårdvarutyp samt på total volym.

Sammanfattning av ärendet

Malin Vikström, ekonomiansvarig, föredrar ärendet och lämnar följande information.

Förbundet vill få en högre flexibilitet i sin investeringsbudget genom att slå samman investeringar i användarhårdvara till en gemensam totalram. Genom att använda en totalram istället för att tilldela olika typer av användarhårdvara en enskild ram kommer förbundet bättre kunna tillgodose medlemmarnas önskemål utan att behöva göra tilläggsäskanden hos direktionen.

För 2025 föreslår förbundet att slå samman beslutade budgetmedel för klienter, mobiltelefoner, accesspunkter, switchar och A/V-utrustning till en gemensam totalram om 17 481 Tkr samt att investeringsbudgetar framgent ställs upp på det sättet. Vid investeringsuppföljning ska dock nyttjade medel även redovisas per hårdvarutyp.

Ärendet

Förbundets ekonomistyrningsprinciper

Av förbundets ekonomistyrningsprinciper framgår att investeringsprojekt i hårdvara gäller för det kalenderår investeringen upptogs i budgeten medan

Direktionen

investeringsprojekt i kommungemensamma system kan fortgå längre tid än budgetåret. Om investeringar i såväl kommungemensamma system som i hårdvara förväntas överskrida budget med minst tio procent eller minst fyra prisbasbelopp som lägsta värde ska ett ärende skrivas fram till direktionen.

Itsams investeringsbudget består av flera olika poster som kan kategoriseras i fyra olika grupper. I detta ärende föreslår förbundet att budgetering för användarhårdvara ändras.

Användarhårdvara

Med användarhårdvara avses inventarier som Itsam hyr ut till ett stort antal användare i kommunerna. Denna kategori utgörs av investeringar i klienter, mobiltelefoner, accesspunkter, switchar och AV-utrustning, andra typer av artiklar kan komma att läggas till vartefter förbundet utvecklar nya tjänster. Dessa inventarier utgörs av ett stort antal enheter som tillsammans i regel utgör huvuddelen förbundets investeringsbudget. Användarhårdvara har en direkt intäktsfinansiering av medlemmarna i och med att Itsam hyr ut inventarierna till dem.

Beroende på vad medlemmarna beställer samt hur förbundet planerar utbyten i livcykelhanteringen finns det en viss osäkerhet i volym när dessa investeringar budgeteras.

Kommunala verksamhetssystem- implementation

Med jämna mellanrum gör förbundet å medlemskommunernas vägnar investeringar i verksamhetssystem som nyttjas av några eller alla medlemmar. Dessa investeringar är exempelvis investering i gemensamt HR-system eller gemensamt socialtjänstsystem. Investeringsvolymen styrs av genomförd upphandling som i sin tur har styrts av medlemskommunernas kravställan. Denna typ av investering får full finansiering genom att förbundet årligen debiterar medlemskommunerna kapitaltjänstkostnaden.

Vid budgetering är träffsäkerheten hög om upphandling och avtal är klara men desto osäkrare om de inte är det.

Kommunala verksamhetssystem- löpande tillägg

Till de kommunala verksamhetssystemen kan i vissa fall löpande tillägg göras, tilläggen får full finansiering genom att beställande kommun årligen debiteras kapitaltjänstkostnaden. Tilläggen initieras alltid av medlemmarna.

En förutsättning för att förbundet ska kunna budgetera dessa tillägg är att medlemmarna upplyser om att de tänkt göra beställningarna.

Direktionen

Förbundets interna investeringar

Förbundet initierar själva investeringar för allmänna förbättringar i infrastrukturen i server- och nätmiljön, ibland förekommer även investeringar i andra typer av inventarier samt i egna verksamhetssystem. Dessa investeringar finansieras i huvudsak genom grundanslaget.

Brister och begränsningar i nuvarande hantering

Utifrån att det vid budgettillfället kan vara svårt att uppskatta hur användarinventarier kommer att nybeställas samt prioriteras i livcykelhantering förekommer ofta avvikelser inom de olika hårdvarutyperna. För AV-produkter samt switchar har det för 2025 redan i mars uppstått en situation är respektive budget redan har alternativt prognostiserats överskridas. Samtidigt prognostiserats investeringar i accesspunkter kunna parera för överdraget av switchar i och med att de utbytena inte förväntas bli lika många som antogs i budgeten. Investering i AV-produkter är helt beroende av vad kommunerna beställer, vid budgettillfället antogs en väldigt låg volym utifrån att efterfrågan från kommunerna upplevdes som avtagande. I början av året har dock två större beställningar inkommit som förbrukar ungefär 94% av årsbudgeten om 250 tkr.

Utifrån nu gällande ekonomistyrningsprinciper skulle förbundet behöva skriva fram tilläggsäskanden till direktionen avseende switchar och AV-produkter även fast förbundet samtidigt förväntar sig att kunna parera de överdragen genom att inte nyttja investeringsmedel avseende annan användarhårdvara fullt ut.

Beslutsunderlag

Kommundirektörsberedningens sammanträde 2025-04-10 § 21

Beslutsexpediering

Akt

§ 25

Dnr 2025/20

AI-strategi samt regler och förhållningssätt för AI

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Mattias Geving, verksamhetschef tjänsteutveckling, föredrar ärendet och lämnar följande information.

Mattias lämnar en information om den strategi, det förhållningssätt och de regler som föreslås gälla för användning av AI. Ärendet är ett informationsärende och kommer att tas upp för beslut vid nästkommande beredning och direktion. De aktuella styrdokumenterna har skickats ut på remiss till kommunerna och bifogades även i april månads nyhetsbrev. Remisshantering och informationsspridning har skett inom ramen för styr- och samverkansmodellens objektstruktur. Sista dag för att inkomma med synpunkter på remissen är den 12 maj.

Nya styrdokument för AI

De två styrdokumenterna som ska beslutas är:

- Regler och förhållningssätt. Riktlinjer för vad som gäller vid användandet av AI och hur resultatet ska hanteras.
- Strategi. Så stärker vi vår AI-förmåga.

Vad är AI?

Artificiell intelligens (AI) bygger på system som kan hantera stora mängder data och lära sig att känna igen mönster – så kallade adaptiva modeller. Det som utmärker AI är att systemen kan fatta beslut eller föreslå lösningar utan att vara programmerade med exakta instruktioner, vilket gör dem autonoma i sitt sätt att fungera. AI är i sig inget nytt fenomen, men tillämpningarna har utvecklats snabbt och blivit allt mer tillgängliga. I dag använder vi AI i många olika former i vår vardag, ofta utan att tänka på det.

Direktionen

Riktlinjer

Arbetet har tagits fram gemensamt inom Kalmar län genom den samverkande arbetsgruppen. Innehållet baseras på riktlinjer som har tagits fram av DIGG och IMY, och avsikten är att dokumentet ska antas i respektive kommun.

Riktlinjerna vilar på ett förhållningssätt som syftar till att främja en trygg, rättvis och ansvarsfull användning av AI. Det innebär att AI-tjänster ska vara säkra och utformas med hänsyn till integritet och dataskydd. Användningen av AI ska präglas av transparens, där det tydligt framgår när AI används och på vilket sätt det påverkar beslutsfattande eller tjänsteleverans. Ett aktivt arbete ska också ske för att motverka diskriminering och bias, och det krävs en tydlig styrning och ansvarsfördelning vid införande och användning. För att skapa tillit och acceptans är det viktigt att kommunicera den nytta som AI kan bidra med, samtidigt som tillgänglighet och inkludering säkerställs genom att trösklarna för att ta del av tjänsterna hålls låga.

En central del av riktlinjerna är att endast godkända AI-tjänster får användas. Varje kommun ska utse en funktion som ansvarar för att säkerställa att de valda tjänsterna följer de fastställda riktlinjerna. Detta ansvar kan, om så önskas, delegeras till Itsam.

Strategi

Mattias informerar om fem strategiska vägval gällande strategin för AI. Dessa vägval fokuserar på viktiga områden för att säkerställa en effektiv och ansvarsfull implementering av AI. För det första betonas kompetensutveckling, där det är avgörande att både medarbetare och ansvariga får rätt kunskap för att kunna hantera och utveckla AI-tjänster. Vidare understryks vikten av ordning och reda på data, för att säkerställa att informationen som används är korrekt och tillförlitlig. Ett tredje vägval är att öka vardagsanvändningen av AI, vilket innebär att integrera AI i fler och fler arbetsflöden och tjänster för att skapa konkret nytta. Samtidigt är det viktigt att stärka medborgar- och medarbetarkontakten genom att använda AI för att förbättra kommunikationen och servicen till både invånare och anställda. Slutligen betonas samverkan och omvärldsbevakning, där det är viktigt att följa utvecklingen på AI-området och samarbeta med externa aktörer för att dra nytta av nya möjligheter och trender.

Beslutsunderlag

Kommundirektörsberedningens sammanträde 2025-04-10 § 22

Beslutsexpediering

Akt

Direktionen

§ 26

Dnr 2025/6

Information från verksamheten

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Joakim Karlsson, ledningssekreterare, Robert Dahlberg, förbundsdirektör samt Mattias Geving, verksamhetschef tjänsteutveckling föredrar ärendet och lämnar följande information.

Utvärdering samarbetsplattform

På detta sammanträde behandlas utvärderingen som ett informationsärende med syftet att samla in ytterligare inspel till den pågående utvärderingen. Vid nästkommande sammanträde förväntas ärendet lyftas som ett beslutsärende, med förslag om ett inriktningsbeslut.

Joakim Karlsson, ledningssekreterare, Robert Dahlberg, förbundsdirektör samt Mattias Geving, verksamhetschef tjänsteutveckling föredrar ärendet och lämnar följande information.

På detta sammanträde behandlas ärendet som ett informationsärende med syftet att samla in ytterligare inspel till den pågående utvärderingen. Vid nästkommande sammanträde förväntas ärendet lyftas som ett beslutsärende, med förslag om ett inriktningsbeslut.

Bakgrund

Under hösten 2024 framkom det att behovet av att genomföra en bredare utvärdering av samarbetsplattformen var större än vad som initialt hade förutsatts. Den ursprungliga planen omfattade enbart en jämförelse mellan Google Workspace och Microsoft Office, men utvärderingens omfattning utökades successivt.

En bidragande orsak till detta var att huvudavtalet med Google löpte ut, vilket aktualiserade behovet av att diskutera både förnyelse och eventuella alternativ. Möjligheterna till alternativ bedömdes som begränsade, vilket också lyfte behovet av lärdomar inför kommande införanden inom andra objekt.

Direktionen

I samband med beslutet att nyttja den befintliga optionen i avtalet med Google konstaterades att utvärderingen borde inkludera fler delar av IT-miljön än enbart samarbetsplattformen. Fokus kom därmed även att ligga på övergripande strukturella aspekter, vilket identifierades i samband med uppföljning av verksamhetsplanen. Under hösten skedde även förändringar i flera pågående aktiviteter.

En metod och struktur för utvärderingen har tagits fram i samarbete med licenspartnern Atea, som haft en central roll i förarbetet.

Utvärderingen

Joakim informerar om att utvärderingen har medvetet avgränsats för att skapa en gemensam förståelse för en möjlig inriktning som Itsam, särskilt inom förutsättningsteknik, kan använda som grund för framtida strategiska vägval. Detta kommer att vara en input till bottenplattan i styr- och samverkansmodellen, och beslutet i maj avser att godkänna denna inriktning.

Vidare påpekas att det finns frågor som behöver hanteras senare, exempelvis utbildningsmiljön och de dubbla systemmiljöer många lärare befinner sig i. Andra frågor, som riskbedömningar och effekthemtagning, kommer att tas upp i införandeprojektet. Dialog har redan förts med objektledarna inom utbildningsområdet för att säkerställa deras tidiga involvering i processen.

Joakim informerar att metoden för utvärderingen är en scenariobaserad analys som syftar till att undersöka olika möjliga framtidsbilder för att bättre förstå konsekvenserna av olika beslut. Det är ett verktyg för att hantera osäkerhet, särskilt vid planering där många faktorer påverkar utfallet.

Fakta kan ingå i en scenariobaserad analys, men scenarierna i sig är inte fakta. De bygger på historisk data, forskning och trender, som exempelvis Ateas rapport och enkäter om upplevelsen av samarbetsplattformen. Scenarierna är möjliga utvecklingsvägar, inte prognoser, och innehåller antaganden och tolkningar. Fakta används för att bedöma hur troliga olika scenarier är, men scenarierna är bilder av möjliga framtider, inte absoluta sanningar.

Slutsatser

Den sammantagna bedömningen visar att Microsoft-topia bedöms vara det mest fördelaktiga alternativet utifrån ekonomiska, säkerhetsmässiga och förvaltningsmässiga perspektiv.

Vidare visar bedömningen att en övergång till en helt renodlad Google-miljö skulle innebära en mer omfattande omställning, med större krav på både förvaltningsinsatser och kompetensutveckling, jämfört med att fullt ut

Direktionen

etablera Microsoft-topia som standardmiljö. Microsoft-topia bedöms därmed kunna erbjuda en mer stabil och hanterbar lösning, med god kompatibilitet gentemot verksamhetssystem.

Erfarenheter från tidigare införande av Google Workspace visar att utbildningsinsatser och vägledning haft stor betydelse för att användarna ska kunna tillgodogöra sig plattformens möjligheter. Flera kommuner har också påpekat behov av ytterligare stöd, vilket betonar vikten av att säkerställa en strukturerad och kontinuerlig kompetensutveckling – inte enbart i samband med införande, utan som en del av ett långsiktigt arbete. En sådan strategi bedöms vara en förutsättning för att uppnå en effektiv och hållbar användning av samarbetsplattformen.

Samarbetsavtal klara med Ydrebostäder och Ödeshögsbostäder

Samarbetsavtal är nu klara med Ydrebostäder och Ödeshögsbostäder. Som ett led i implementeringen av Itsams nya styrdokument tecknas avtal successivt med respektive bolag i takt med att processerna fortskrider. För Boxholmsteknik samt Boxholmshus pågår just nu en genomgång av avtalsutkast samt en översyn av vilka system och tjänster som ska omfattas av avtalet. Åtvidabergs Vatten och Renhållning är klara för signering, medan Vimarhem har valt att pausa arbetet med avtalsskrivande på grund av en pågående upphandling av kommunikationsoperatör. När det gäller VEMAB handlar det snarare om en motsatt process, där det pågår ett arbete med att avbryta det nuvarande samarbetet. Mattias informerar att arbetet med avtalstecknande för bolagen i Boxholm och Åtvidaberg bedöms vara klara under årets andra kvartal.

Samarbetsavtal klara med Ydrebostäder och Ödeshögsbostäder

Samarbetsavtal är nu klara med Ydrebostäder och Ödeshögsbostäder. Som ett led i implementeringen av Itsams nya styrdokument tecknas avtal successivt med respektive bolag i takt med att processerna fortskrider. För Boxholmsteknik samt Boxholmshus pågår just nu en genomgång av avtalsutkast samt en översyn av vilka system och tjänster som ska omfattas av avtalet. Åtvidabergs Vatten och Renhållning är klara för signering, medan Vimarhem har valt att pausa arbetet med avtalsskrivande på grund av en pågående upphandling av kommunikationsoperatör. När det gäller VEMAB handlar det snarare om en motsatt process, där det pågår ett arbete med att avbryta det nuvarande samarbetet. Mattias informerar att arbetet med avtalstecknande för bolagen i Boxholm och Åtvidaberg bedöms vara klara under årets andra kvartal.

Direktionen

Tre nya initiativ i ”Handslaget” presenterade

Mattias informerar om att tre nya initiativ har presenterats i SKR:s ”Handslaget”. Den 2 april lanserade SKR, Adda och Inera ett gemensamt erbjudande till kommunerna i form av tre nya satsningar: gymnasieantagningssystemet Indra, gemensam informationsförsörjning (GIF) för ekonomiskt bistånd samt standardisering av verksamhetssystem för socialtjänsten. Förslagen hanteras inom ramen för styr- och samverkansmodellens olika objekt, och Mattias bedömer att det är troligt att både Itsam och medlemskommunerna kommer att ansluta sig till samtliga tre initiativ.

Objektledare IT utbildning förändringsledning via Adda

Mattias informerar om att objektledare IT deltar i en utbildning i förändringsledning som genomförs av Adda under 2025. Utbildningen pågår under hela året och innebär att varje deltagare arbetar med ett verkligt case kopplat till den egna verksamheten. Inom ramen för utbildningen genomförs bland annat en nyttokalkyl kopplad till det valda caset.

Beslutsunderlag

Kommundirektörsberedningens sammanträde 2025-04-10 §§ 23 - 24

Beslutsexpediering

Akt

Direktionen

§ 27

Dnr 2025/7

Personal

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Robert Dahlberg, förbundsdirektör, föredrar ärendet och lämnar följande information.

Ersättningsrekryteringen av nätverkstekniker är nu genomförd. Vladimir Nikolic har påbörjat sin anställning den 1 april som ersättare för Ali Osman Abdiasis. Dennis Berglund har sagt upp sig från sin tjänst på Servicedesk linje 1 och kommer att avsluta sin anställning vid midsommar.

Beslutsunderlag

Kommundirektörsberedningens sammanträde 2025-04-10 § 25

Beslutsexpediering

Akt